

Human Society and Education in the Changing World

DR. ERCAN YILMAZ (ED)
DR. SÜLEYMAN ALPASLAN SULAK (ED)

i

PALET YAYINLARI

Human Society and Education in the Changing World

DR.ERCAN YILMAZ(ED)
DR.SÜLEYMAN ALPASLAN SULAK(ED)

ISBN: 978-605-7600-06-6

Konya, 2018

PALET YAYINLARI

Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No: 42 Meram / Konya

Tel. 0332 353 62 27

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCI SERTİFİKASI: 10418

Web: www.paletyayinlari.com.tr

İslami Finans Açısından Katılım Bankalarının Fon Kullandırma Yöntemlerinin Gelişimi Ve Bugünkü Durumu: Türkiye’de Faaliyet Gösteren Katılım Bankaları Açısından 2018 Yılı İtibariyle Durum Analizi

Current Status and Development of Funding Methods of Participation Banks in View of Islamic Finance: The Situation Analysis of Participation Banks Operating in Turkey At 2018

Hasan KAZAK, KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye, hkazak@hotmail.com

Hasan ERKAN, KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye, hasan.erkankaratay.edu.tr

İsabet Ebru YAZICIOĞLU, KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye, ebrugltn@gmail.com

Prof. Dr. Osman OKKA, KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye, osman.okkankaratay.edu.tr

Özet

İslam ülkelerinde ekonominin gelişimi açısından katılım bankalarının çok önemli bir fonksiyonu vardır. İslam’a göre haram olan faizli fon kaynakları kullanılmadan finansman ihtiyaçlarının çözümü, İslami hassasiyete sahip firmalar açısından çok önemli bir sorun teşkil etmektedir. Firmalar konvansiyonel finansın hâkim olduğu piyasalarda faaliyet göstermekte ve rakiplerinin sınırsız fon bulma ve kullanma yöntemleri karşısında çoğu zaman rekabette zorlanmaktadır.

İslami finans yöntemlerinin gelişimi ve fon kaynaklarına kolay ulaşım firmalar açısından oldukça önemlidir. Bugün en büyük sorun katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri konusunda kendilerini geliştirememeleri, konvansiyonel bankaların sağlayabildiği kolaylıkları sağlamada onlarla yarışamamaları, fon kullandırma ve fon geri ödemelerinde zorlanan firmalara yaklaşımlarının konvansiyonel faizli bankalara benzer yapıda olmasıdır. Hatta bazen bankacılık bürokrasileri çok daha karmaşık, çözüme ulaşım daha uzun süreli olabilmektedir.

Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının bugün itibariyle fon kullandırma yöntemlerine baktığımızda geçmişteki yapısının değişmediğini, yine İslam’ın asıl istediği yapı olan kâr/zarar ortaklığına dayanan fon kullandırma yöntemlerinin kullanılmadığı görülmektedir. Katılım bankalarının kendilerini daha az riskli gördükleri murabaha ve diğer kredi kullandırma yöntemlerinde yoğunlaştırdıkları görülmektedir. Bu yöntemler bankalar açısından daha az uzmanlık isteyen, teminatlarla alacaklar garanti altına alındığı için daha az riskli, getirisi baştan belirli ve sabit olan yöntemlerdir. Firmalar açısından bakıldığında ise bu yöntemlerle fon kullanımının riski konvansiyonel bankalardan kredi kullanım riskinden farklı değildir. Bu nedenle de firmalar açısından İslami bankacılık istenilen ekonomik canlılığı sağlamaktan uzaktır.

Bugün itibariyle katılım bankalarının fon kullandırma yöntemlerinin görünümü kredi kullandırma ağırlıklıdır ve bu şekilde katılım bankalarının kendilerinden beklenen faydayı sağlamaları çok sınırlı kalmakta ve firmaların beklentilerinden ise çok uzaktır. O halde; akademik ve ekonomik dünyada yapılacak yeni çalışmalarla, kâr/zarar esasına dayanan, riskin ve gelirin paylaşıldığı fon kullandırma yöntemlerinin canlandırılması ve gelişimini sağlayacak model önerileri geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı, İslami Finans, Faizsiz Bankacılık, Murabaha, Kar/Zarar Ortaklığı

Jel Kodu: G21

Abstract

In Islamic countries, participation banks have very important function in terms of economic development. The solution of financing needs without using interest-based funding sources which has been forbidden by Islam is a very important issue for companies with Islamic sensitivities. The companies operate in markets dominated by conventional finance. Also, they have difficulty in competing against their rival having methods of finding and using unlimited funds.

The development of Islamic finance methods and easy access to funding are very important for the companies. The biggest problem today is that the participation banks cannot develop themselves in terms of funding methods. Besides, they cannot compete with them in providing the facilities that conventional banks can provide. Finally, their approaches to the companies that have difficulty in fund-raising and fund repayments are like conventional-interest banks. Sometimes the banking bureaucracies are much more complex, and the solution can be longer.

Today, when we look at the funding methods of participation banks operating in Turkey, it is seen to not change the structure on past and to not been used funding methods based on profit/loss partnership which is structure Islam really wants. Participation banks concentrate on murabaha and other credit-like methods which they consider as less risky. These methods require less expertise in view of the banks. Also, they are methods which are less risky, constant, and have predetermined return because credit is guaranteed through deposit payment. On the other hand, in view of firms, there is no difference between risk of using funds through these methods and risk of using funds through other methods which conventional banks have. Therefore, Islamic banking, in view of banks, is far from providing economic vitality desired.

Nowadays, funding methods of participation banks are weighted in favour of loan. In this way, participation banks are very far from providing the expected benefits and fulfilling expectations of firms. Thus, it should be developed model proposals to improve funding methods which are based on profit/loss partnership and sharing risk and revenue.

Keywords: Participation Banking, Islamic Finance, Interest-free Banking, Murabaha, Profit/Loss Sharing

Jel Code: G21